

SAĞLIK EKİBİ VE EBENİN ROLLERİ

İçerik

- SAĞLIK EKİBİ
- SAĞLIK SİSTEMİ
- EBENİN ROL VE İŞLEVLERİ

Sağlık Bakım Sistemi

- Devlet ve kamu hastaneleri,
- Özel sektör hastaneleri,
- Hekim muayeneleri,
- Poliklinikler,
- Özel teşhis kliniklerinde sağlık bakımı verilir.

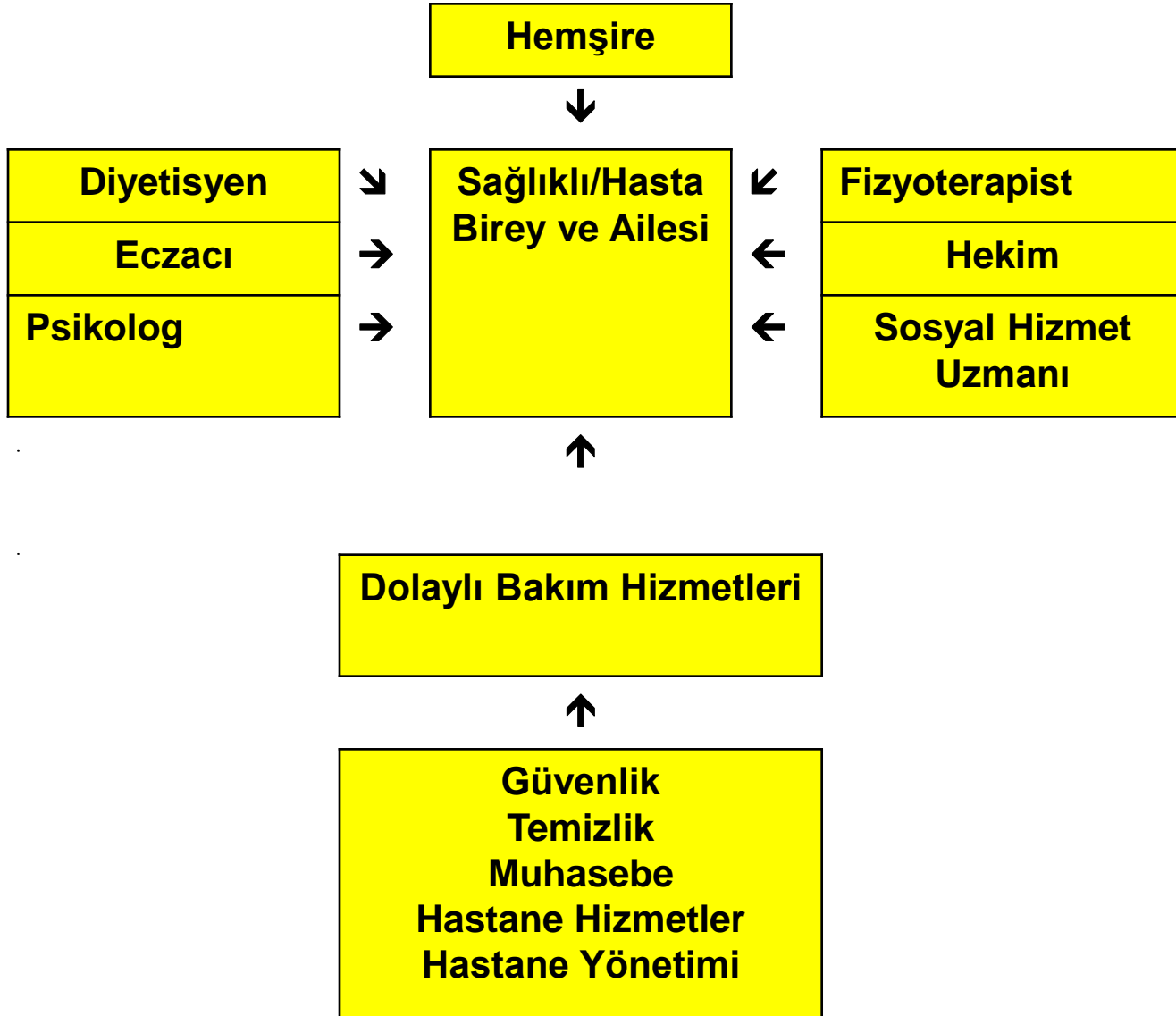
Sağlık Bakım Sistemi Sorunları

- Hastalığı önlemek ve sağlık bakımını yükseltmekten ziyade hastalığa yönelmiş olması,
- Bakım kalitesini yükselten standartların yetersiz uygulanması,
- Tüketicinin yetersiz katılımı,
- Hizmette yetersiz koordinasyon olması,
- Hizmeti sağlayanlar arasında yetersiz iletişim ve işbirliği olması,
- Aşırı yüksek fiyatlardır.

EKİP

Amaç ve düşüncelerinde ortak, her biri kendi görevini yapan, en iyi sonuca ulaşmak için deneyim ve bilgilerini paylaşan kişilerin oluşturduğu grup olarak adlandırılır.

Belirli görev, sorumluluk, yetki ve farklı rollerdeki sağlık disiplini üyelerinin sistematize ve planlı işbirliği ile sağlık veya hastalık durumunda birey ve topluma doğrudan veya dolaylı etkin ve nitelikli hizmet dağılımını sağlamasına sağlık ekibi hizmeti, bu hizmeti verenlere **sağlık ekibi** denir.

Sağlık Ekibinde Liderin Görevi

- **Planlama**
 - Her hasta birey için ne yapılabilir
 - Nasıl yapılabilir
- **Gözlem**
 - Kim yapacak
 - Nerede yapacak
 - Ne zaman yapacak
- **Eğitim**
 - Ne, kim, ne zaman, nasıl
- **Değerlendirme**
 - Kendini, ekibi, hizmeti

Sağlık Ekibi İçinde
Ebenin
Rol ve Sorumlulukları

ROL VE İŞLEVLER

- **Rol:** toplumda belirli özelliklere sahip bir grubun bireylerini etiketleme/etiketlendirme yollarından biri olarak açıklanabilir. Rolün drama anlamı ise belirli bir izleyici/dinleyicisi olan, rolü üstlenenden belirli davranış dizileri beklenen bir oyunun bölümleridir.

- **Ebelikte rol:** meslek / disiplin üyesinden pozisyonuna uygun tür ya da modelde beklenen davranışların tümü şeklinde tanımlanabilir. Bir sağlık disiplini olan hemşireliğin rollerine tarihi bir perspektifle bakıldığında, geçmişten günümüze bireye **yardım etme** amacının ve görevinin süregeldiği görülmektedir.

Ebenin Geleneksel Rolü ve İşlevleri

- Geçmişte hemşire geleneksel rolü çerçevesinde, başkalarının kararlarına uyarak hasta bireyin hastalığına yönelik bakım vermiş, bilgi ve davranışları için hekimin yardım ve rehberliğine gereksinim duyarak bağımlı rolleri olan sosyal gruba dönüşmüştür.

Ebenin Esas Rol ve İşlevleri

- Uygulayıcı rol
- Yönetici rol
- Eğitici rol
- Araştırmacı rol
- Profesyonel rol

Uygulayıcı Rol

- Bakım uygulama
- Değişim ajanı olma
- Bir alanda uzmanlık
- Koordinatör olma
- Hasta haklarının savunucusu
- Ekononist olma

EĞİTİCİ ROL

- Meslek adayları ve mensuplarını eğitim
- Toplum, aile ve bireye verilen eğitim
- Danışmanlık

ARAŐTIRICI ROL

- Kanıta dayalı hemŐirelik
- Mesleki bilimsel geliŐmeye katkı sağlayan araŐtırmalar yapma

YÖNETİCİ ROL

- Bakım yönetimi
- Klinik yönetimi
- Hastane yönetimi
- Ülke düzeyinde ebelik bakım hizmetlerinin yönetimi

Ebenin Çağdaş ve Yeni Rollerini

- Bakım odağının genişlemesi ile ebenin hizmet hedefi geniş bir tabana yayılmış, bakım işlevi sağlıklı birey ve ailesine odaklanmış, doğal doğum felsefesi benimsenmiştir.
- Ebelik bakımının odağı artık aile kapsamından da öteye sosyal grup ve toplum gibi geniş boyutlara ulaşmaya başlamıştır.
- Modern ebelik bakımı yalnızca fiziksel bakımla sınırlı olmayıp bireyi tüm boyutları ile ele alan holistik bakımı öngörmektedir.
- Geniş boyutlara ulaşan bu bakım kapsamı, kuşkusuz ebeye yeni roller getirmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE EBELİK

WHO' ne göre EBE;

Kendi ülkesinde ebelik için uygun görülen eğitimi başarıyla tamamladıktan sonra kendine yasal olarak çalışma onayı verilen,doğum öncesi,doğum ve doğum sonrası dönemlerinde annelere gerekli izlemi yapma,bakım verme ve önerilerde bulunma,kendi sorumluluğundaki doğumları yaptırma,yeni doğana ve bebeğe bakım verebilme yeteneğine sahip olan kimsedir.

ICM' göre ise EBE,

Ülkesinde yer alan ebelik eğitim programına düzenli olarak devam eden, ebelik için zorunlu olan teorik ve uygulamaları başarılı şekilde tamamlayan, yasal olarak gerekli olan yeterlilikleri için resmi olarak diploma ile onay alan kişidir.

T.C.Sağlık Bakanlığına göre;EBE

Sağlık Bakanlığınca tescil edilmiş bir okuldan mezun olan, Ana-çocuk sağlığı hizmetlerini yürüten, doğum yaptıran, doğum sırasında ve doğum sonrasında hizmet veren kişidir.

(Kaynak: Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği –Madde -133-Resmi Gazete – 13-01-1983 R.G. Sayısı:17927)

- Anglo Saxson dilinden gelen **“ebe”** sözcüğü doğrudan bir kadınla birlikte olan kadın/orta kadın anlamındadır.
- Kelime anlamı olarak; **DOĞUMA YARDIMCI OLMA SANATI VE MESLEĞİDİR.**

- **Yeni bir canlının dünyaya gelmesine yardımcı olan, doğum sancısı çeken bir annenin acısını dindiren ve aileye istek ve özlemlerle beklenen birinin katılımını sağlayan ebeler, tüm çağlar boyunca toplum içinde saygı görmüşlerdir.**

❖ Özellikle tüm dünyada anne ve çocuk sağlığından doğrudan sorumlu olan kişi **EBE**'dir.

Ebenin verdiği bakım;

- Koruyucu önlemleri,
- Anne ve bebekte anormal durumları saptamayı,
- Tıbbi bakımda yardımda bulunmayı ve
- Gerektiğinde acil yardım önlemlerinin alınmasını kapsamaktadır.

- Ebinin,sadece kadınlara değil aileye ve topluma da sağlık eğitimi verme ve
- Danışmanlık yapma gibi önemli bir sorumluluğu vardır.
- Anne – babalığa hazırlık amacıyla verilen doğum öncesi eğitimden,
- Jinekoloji,
- Aile planlaması ve
- Çocuk bakımına kadar uzanan sorumluluklar da ebinin görevleri içinde yer alır.

- **Soranus M.S. 98-138** yıllarında ebelik hakkında yazılar yazmış ve bir **ebede** bulunması gereken en önemli özelliğın **okur-yazarlık** olduğunu vurgulamıştır.

Soranus'a göre;

- “Ebeliğe uygun kişi, okuryazar olmalı, zekâsı ve belleği iyi olmalı, işini sevmeli, saygıdeğer olmalı, genel anlamda duyuları ağısından bir engeli olmamalı, kol ve bacakları sağlam, gürbüz olmalı, bazılarına göreyselince, uzun parmaklı ve kısa tırnaklı olmalı, telaşlı olmamalı, tehlikeden korkmamalı, uygulamalarının nedenlerini ağıkça bilmeli, hastasına güven vermeli ve sempatik olmalı.

- Disiplinli ve ayık olmalı, ağzı sıkı olmalı, paraya düşkün olmamalı (para için düşük yaptırmasin), batıl inançlardan uzak durmalı (bir rüya, fal ya da inanç yüzünden sağlık kurallarını göz ardı etmesin.),

- **Ellerini** daima yumuşak tutmalı, onları sertleştirebilecek örgü gibi işlerden kaçınmalı ve eğer yumuşak değilse, merhemlerle yumuşatmalıdır.

Ayrıca ona en iyi ebe denilebilmesi için ise;

- “Vakalara iyi girişimlerde bulunabilmesinin yanı sıra,
- Bilgice de mükemmel olması ve
- Tedavinin tüm dallarında deneyim kazanmış olması gerekir” şeklinde vurgulamıştır.

EBELİK MESLEĞİNİN ORGANİZASYONU

- ❖ Ebelik mesleğinin organizasyonu ile ilgili olarak büyük önem taşıyan Uluslar arası Ebeler Birliği (ICM) 1919 yılında kurulmuş, birliğin adı 1954 yılında Uluslar arası Ebeler Konfederasyonu olarak değiştirilmiştir. Birlik resmi olarak 1992 yılından itibaren her yıl ebeler gününü 5 mayısta kutlamaktadır.
- ❖ Günün amacı;ebelik hizmetlerinin tanıtımını yapmak, gelişmeleri paylaşmak, özel çalışmalarını olan ebelere ödülleri vermek , mesleğe destek sağlamaktır.

- Günümüzde ICM'in 75 ülkeden toplam 85 yesi bulunmaktadr.
- Misyonu ise; Ebelerin bakım modelleri ve ebelik felsefesi doğrultusunda bakımları altında olan kadınlar, yenidoğanlar ve emzirme dönemindeki çocuklar için geliştirdikleri hedef ve çabaların dünya çapında yaygınlaştırılmasıdır.

www.international.midwives.org

ICM'in hedefleri

- ❖ **Kadınların genel sağlığını iyileştirmek**
- ❖ **Profesyonel ebeliği geliştirmek**
- ❖ **Uluslar arası alanda organizasyonun hedeflerini yaygınlaştırmaktır.**
- ❖ **Tüm bunların sonucunda da maternal ve neonatal hastalık ve ölüm hızını azaltmaktır.**

www.international.midwives.org

ICM'in (Uluslar arası Ebeler Birliği) önerisi ile DSÖ 1991'de ebelerin sahip olmaları gereken beceri ve işlevlerini oldukça genişletmiştir.

Bunlar;

- *Cerrahi doğumda yardım etme
- *Suction yapma
- *Anemi,sepsis,şok,eklemsi gibi durumlarda tedavi başlatma(anemiyi tedavi etme,sepsiste antibiyotik başlama,eklemside sedasyon uygulama)
- *Plasantanın elle çıkarılması gibi manuel işlevler yapma
- *Partograf(NST)kullanma
- *Vakum ,forceps kullanma

- ICM, ULUSLAR ARASI EBELER GÜNÜ İÇİN HER YIL BİR TEMA BELİRLER.....
- BU TEMANIN AMACI; ebelik ile ilgili yıl içinde gerçekleştirilecek olan tüm bilimsel etkinliklerde bu başlığı her yönü ile irdelemektir.

*The International Day of the Midwife –
5 May 2007*

***"Midwives reach out to women -
wherever they live"***

***• "EBELER KADINLARA İHTİYACI OLAN HER
YERDE (Evde –Alanda Hastanede) ULAŞIR"***

Ülkemizde İSE;

<http://www.ebelerdernegi.com/TR>

- ❖ Merkezi İstanbul'da olan ve 1954 yılında kurulan bir Türk Ebeler Derneği bulunmaktadır.
- ❖ Derneğin başkanı Yrd. Doç. Dr. Dr. Nazan Karahan'dır.

EBELİK MESLEĞİ İLE İLGİLİ YASALAR-I

- ❖ Ebelik mesleğine yönelik ilk yasal Dzenleme, Tababet ve Őuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun **1928**
- ❖ Ebelerin birinci basamak sağlık hizmetleri içerisinde görev almaları ile ilgili "224 sayılı Sağlık Hizmetlerinin SosyalleŐtirilmesi Hakkında Kanun, **1961**
- ❖ Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirildiği Bölgelerde Hizmetin Yürütülmesi Hakkında Yönerge, **1964**
- ❖ Yataklı Tedavi Kurumları İŞletme Yönetmeliği (ebelerin yataklı tedavi kurumlarındaki görev ve yetkileri),**1983**

EBELİK MESLEĞİ İLE İLGİLİ YASALAR-II

- ❖ Nüfus Planlaması Hizmetlerini Yürütme Yönetmeliği, **1983**.
- ❖ Ana-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezleri (AÇS/AP) yönetmeliği, **1997**
- ❖ Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirildiği Bölgelerde Hizmetin Yürütülmesi Hakkında Yönergesi (04.04.**2001** -1505 sayılı yönergesi madde 130)...
- ❖ Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği 5 Mayıs **2005** (Sayı:25806) İle Ebelerin Görev Ve Yetkileri